24. Вучаніца запісала сказы:

1. Пасля канферэнцыі паміж двума вучнямі і настаўнікам адбылася цікавая размова.
2. Два пасажыры прыпазніліся на аўтобус.
3. Не хвалі сабе, няхай людзі пахваляць.

У якім сказе дзяўчынка дапусціла граматычную памылку?

А) усе сказы запісаны правільна. **Б)** ва ўсіх сказах дапушчана памылка.
В) 1. **Г)** 2. **Д)** 3.

25. Выберыце словы, у якіх вымаўляецца фрыкатыўны [г]:

1) гаючы; 2) гарнуць; 3) гузік; 4) грымоты.

А) усе словы. **Б)** усе словы, акрамя 3. **В)** 1, 2. **Г)** 2, 3. **Д)** 3, 4.

26. Як называлася ў старажытным Мінску рака-вуліца?

А) Прыпяць. **Б)** Няміга. **В)** Менка. **Г)** Свіслач. **Д)** Дзвіна.

27. Выберыце з дадзеных сказ(-ы), у якім(-іх) на месцы пропуску неабходна паставіць працяжнік:

1. Яны … свае людзі.
2. Магутнае дрэва … дуб.
3. На дне ракі пясок … жоўценькі, чысценькі.
4. Дзетак узгадаваць … не грыбоў назбіраць.

А) усе сказы. **Б)** няма правільных варыянтаў. **В)** 1. **Г)** 2, 3. **Д)** 4.

28. Дадзены назвы беларускіх рэк:

1) Гарынь; 2) Піна; 3) Ясельда;
4) Бобрык; 5) Брагінка; 6) Іпа; 7) Сцвіга.

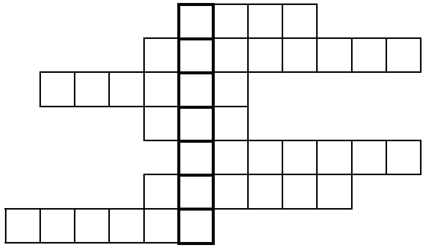

Калі вы правільна запоўніце клеткі красворда, то ў выдзеленым вертыкальным слупочку прачытаеце назву ракі, якую ў народзе называюць падчас паводкі на Палессі ***Прэсным морам***.

А) 1, 3, 5, 2, 7, 6, 4. **Б)** 2, 4, 5, 6, 3, 1, 7. **В)** 3, 7, 6, 5, 1, 4, 2.
Г) 4, 6, 2, 3, 7, 1, 5. **Д)** 2, 5, 4, 6, 3, 7, 1.

29. Які адпаведнік у беларускай мове мае назоўнік з рускай мовы ***вилок***?

1) кафтан; 2) альвас; 3) качан; 4) акраец.

А) няма правільнага варыянта. **Б)** 1. **В)** 2. **Г)** 3. **Д)** 4.

30. Лічэбнік пачаў лічыцца самастойнай часцінай мовы з … .

А) XV стагоддзя. **Б)** XVI стагоддзя. **В)** XVII стагоддзя.
Г) XVIII стагоддзя. **Д)** XIX стагоддзя.

Конкурс арганізаваны і праводзіцца Грамадскім аб'яднаннем «Беларуская асацыяцыя «Конкурс» сумесна з Акадэміяй паслядыпломнай адукацыі пад эгідай Міністэрства адукацыі Рэспублікі Беларусь.

220013, г. Мінск, вул. Дарашэвіча, 3–218
тэл. (017) 292 80 31, 290 01 53
e-mail: info@bakonkurs.by http://www.bakonkurs.by/

ГА «БА «Конкурс». Заказ 15. Тыраж 32700 экз. г. Мінск. 2014 г.

Конкурс па беларускай мове «БУСЛІК-2014»

Чацвер, 20 лютага 2014 года

- працягласць работы над заданнем 1 гадзіна 15 хвілін;
- карыстацца падручнікамі, канспектамі, справачнай літаратурай забараняецца;
- кожны правільны адказ адзначаецца трыма, чатырма ці пяццю баламі; колькасць балаў, якія атрымлівае ўдзельнік, адказваючы на пытанне правільна, вызначаецца складанасцю пытання (10 лягчэйшых пытанняў – па 3 балы, 10 найбольш складаных – па 5 балаў, астатнія 10 – па 4 балы); складанасць пытання вызначаецца па колькасці ўдзельнікаў, якія правільна на яго адказалі;
- няправільны адказ адзначаецца чвэрцю балаў, прадугледжаных за дадзенае пытанне, і залічваецца са знакам «мінус», у той час, як не даўшы адказу, удзельнік захоўвае раней набраныя балы;
- на кожнае пытанне маецца толькі адзін правільны адказ;
- на старце ўдзельнік атрымлівае авансам 30 балаў;
- максімальная колькасць балаў, якую можа атрымаць удзельнік конкурсу, – 150;
- самастойная і сумленная работа над заданнем – галоўнае патрабаванне арганізатараў да ўдзельнікаў конкурсу; пры парушэнні гэтых патрабаванняў удзельнікі могуць быць дыскваліфікаваны;
- пасля заканчэння конкурсу лісток з заданнем застаецца ўдзельніку;
- вынікі ўдзельнікаў размяшчаюцца на сайце http://www.bakonkurs.by/ праз 1-1,5 месяцы пасля правядзення конкурсу.

Заданне для вучняў 7-8 класаў

1. Колькі дзеепрыметнікаў ужыта ў вершаваных радках Максіма Лужаніна?

Суджана, стаўлена пад перакладзіны,
Сечана, палена і не аддадзена,
Не парастрачвана і не раскрадзена,
Рупна ў падмуркі на золку пакладзена
Роднае слова!

А) 0. **Б)** 5. **В)** 7. **Г)** 8. **Д)** 9.

2. Якія з дадзеных слоў пішуцца з апострафам?

1) кастан..еты; 2) ін..екцыя; 3) бул..ён; 4) кан..юктывіт; 5) Кас..ян.

А) усе словы. **Б)** няма правільных варыянтаў. **В)** 1, 3, 5. **Г)** 2, 4. **Д)** 3, 5.

3. Вызначце правільна напісаныя прыметнікі:

1) свежанькі; 2) мяканькі; 3) шэранькі; 4) ціханькі.

А) усе прыметнікі. **Б)** няма правільных варыянтаў. **В)** 1, 3. **Г)** 2, 4. **Д)** 3, 5.

4. Вызначце рад з «лішнім» займеннікам:

1) вы, яны, ты; 2) нехта, нейкі, сябе; 3) такі, той, столькі.

А) усе прыклады. **Б)** няма правільных варыянтаў. **В)** 1. **Г)** 2. **Д)** 3.

5. У якіх словах на месцы пропуску неабходна напісаць літару ***я***?

1) ген..рал; 2) дз..сятковы; 3) л..снічоўка; 4) в..рацяно.

А) ва ўсіх словах. **Б)** няма правільных варыянтаў. **В)** 1, 3. **Г)** 2, 4. **Д)** 3, 4.

6. Дадзены словазлучэнні:

1) залаты ўспамін; 2) глухі зычны; 3) воўчы апетыт.

У якіх словазлучэннях прыметнікі ўжыты ў пераносным значэнні?

А) ва ўсіх прыкладах. **Б)** няма правільных варыянтаў.
В) 1, 2. **Г)** 1, 3. **Д)** 2, 3.

7. Выберыце з дадзеных устойлівыя спалучэнні слоў:

1) сцяўшы зубы; 2) у сенцах шукаючы; 3) паклаўшы руку на сэрца;
4) няўрокам кажучы; 5) дастаўшы грошы з кішэні.

А) усе прыклады. **Б)** няма правільных варыянтаў.
В) 1, 3, 4. **Г)** 2, 4, 5. **Д)** 3, 4.

8. Выберыце з дадзеных правільна напісаныя словы:

1) дэрмацін; 2) твіст; 3) эцют; 4) апладзісменты.

А) усе варыянты. **Б)** няма правільных варыянтаў. **В)** 1, 2. **Г)** 2, 3, 5. **Д)** 3, 4.

9. Гэту часціну мовы мы даволі часта ўжываем у маўленні. Іменна гэту часціну мовы ў свой час вядомы французскі паэт Шарль Бадлер вобразна ахарактарызаваў у адным са сваіх твораў як анёла руху, які дае фразе жыццё. Пра якую часціну мовы ідзе гаворка?

А) назоўнік. **Б)** прыметнік. **В)** дзеяслоў. **Г)** займеннік. **Д)** прыслоўе.

10. У якім сказе правільна пастаўлены знакі прыпынку?

1. Бусел, даляцеўшы да лесу, павярнуў назад і павольна зніжаючыся пачаў набліжацца да ракі.
2. Нягледзячы на густы туман, грыбнікі выйшлі на патрэбную сцежку.
3. У нядзелю нягледзячы на мароз, ён усё ж такі дапамог бацьку накалоць дроў.

А) ва ўсіх сказах. **Б)** няма правільных варыянтаў. **В)** 1. **Г)** 2. **Д)** 3.

11. Якія з дадзеных складаных назоўнікаў напісаны правільна?

1) вярнідуб; 2) прайдзісвет; 3) узвейвецер; 4) перакаці-поле.

А) усе словы. **Б)** усе словы, акрамя 3.
В) няма правільных варыянтаў. **Г)** 1, 2. **Д)** 3, 4.

12. Вызначце сказ, у якім няправільна ўжыта дзеепрыслоўе:

1) Вучні атрымалі спіс рэкамендуючых заданняў.
2) Над вокнамі ў светлым пакоі былі папрыбіваты карнізы.
3) Няцвёрдым хістаючым крокам хворы дайшоў да ложка.

А) усе сказы. **Б)** няма правільных варыянтаў. **В)** 1. **Г)** 2. **Д)** 3.

13. Дадзены словазлучэнні на рускай мове:

1) забыть о прошлом; 2) прийти за телеграммой; 3) богатый сравнениями.

Дадзены адпаведнікі на беларускай мове:

а) забыцца на мінулае; б) прыйсці па тэлеграму; в) багаты на параўнанні.

Вызначце правільна запісаныя адпаведнікі на беларускай мове.

А) усе варыянты. **Б)** няма правільных варыянтаў. **В)** а, б. **Г)** а, в. **Д)** б, в.

14. Выберыце з дадзеных складаныя прыметнікі, якія напісаны правільна:

1) хімічна аднародны; 2) хуткабежны; 3) ільнаткацкі.

А) усе словы. **Б)** усе словы, акрамя 1.
В) няма правільных варыянтаў. **Г)** 1, 2. **Д)** 2, 3.

15. Якія знакі прыпынку неабходна паставіць у сказе?

Белавежская пушча і Браслаўскія азёры Палессе і Свіцязь Налібокі і Нарач Бярэзінскі запаведнік і маленькая рэчка Проня ўсё гэта наш родны край наша спадчына якая аднойчы і назаўсёды даецца кожнаму чалавеку разам з жыццём (Янка Сіпакоў).

А) 5 косак, двукроп’е. **Б)** 5 косак, працяжнік.
В) 5 косак. **Г)** 7 косак, працяжнік. **Д)** 6 косак.

16. Ад якога дзеяслова з дадзеных нельга ўтварыць дзеепрыметнік незалежнага стану цяперашняга часу?

1) квітнець; 2) рухаць; 3) адысці.

А) усе прыклады. **Б)** няма правільнага варыянта. **В)** 1. **Г)** 2. **Д)** 3.

17. Утварыце парныя злучнікі з дадзеных кампанентаў:

1) як…; 2) раз…; 3) так …; 4) хоць …;
а) то; б) але; в) так…; г) што.

А) нельга ўтварыць. **Б)** 1-а, 2-б, 3-в, 4-г. **В)** 1-б, 2-г, 3-а, 4-в.
Г) 1-г, 2-в, 3-б, 4-а. **Д)** 1-в, 2-а, 3-г, 4-б.

18. Якія з дадзеных займеннікаў не маюць роду і ліку?

1) іншы; 2) хто; 3) гэта; 4) што; 5) сам.

А) усе прыклады. **Б)** няма правільных варыянтаў. **В)** 1, 3. **Г)** 2, 4. **Д)** 3, 5.

19. Ад якога прыслоўя з прапанаваных нельга ўтварыць простую форму вышэйшай ступені параўнання?

1) яскрава; 2) бадзёра; 3) актыўна.

А) усе прыклады. **Б)** няма правільнага варыянта. **В)** 1. **Г)** 2. **Д)** 3.

20. Выберыце з дадзеных нескланяльныя назоўнікі:

1) канфеці; 2) тамада; 3) метро; 4) жалюзі; 5) творца.

А) усе прыклады. **Б)** няма патрэбных варыянтаў.
В) 1, 3, 4. **Г)** 2, 4. **Д)** 3, 4, 5.

21. Якім членам сказа з’яўляецца выдзеленае слова ў сказе?

Дваццаць *дзелім на пяць.*

А) дзейнік. **Б)** выказнік. **В)** дапаўненне. **Г)** азначэнне. **Д)** акалічнасць.

22. Дадзены дзеясловы:

1) узяць; 2) прывесці; 3) хадзіць.

Ад якога(-іх) дзеяслова(-аў) нельга ўтварыць дзеепрыслоўе(-і)?

А) усе прыклады. **Б)** няма правільных варыянтаў. **В)** 1, 2. **Г)** 2. **Д)** 3.

23. Аб’ектам вывучэння ***лексікалогіі*** з’яўляецца … .

А) чалавек. **Б)** эмоцыі. **В)** думкі. **Г)** словы. **Д)** твор.